

Dusbaba Vilmos Békéscsaba, Böhm Ferenc, az osztrák magyar bank szegedi fiókjának főnöke, Rósa Izso dr Szeged, Szarvady Lajos kereskedelmi és iparkamarai elnök Szeged, Fényes Marcel Szeged, Szilber Dezső Szeged, Szutrély Lipót Baja, Madár Imre Szeged, Diamand Frigyes Szeged, Borbás Sándor Hódmezővásárhely, Glücksthal Lajos Szeged, ifjabb Koch János Zombolya, Viszkocsil Alajos Zombolya, Kerényi Miklos dr Zombolya, Vass Péter Zombolya, Perjessy László, a szegedi kereskedelmi és iparkamara titkára, Kugler Albert, Rosinger Károly Szeged, Palócz László lapszerkesztő, Danhauser Sándor, az osztrák-magyar bank szegedi fiókjának főnökhelyettese, Wiener Miksa, a szegedi kereskedelmi és iparkamarai alelnök, Sziklay Jenő, a szegedi gyűjtőgyár cégvezetője, Vékes Bertalan, a szegedi kereskedelmi és iparkamara jegyzője, Striegl F. József tanár, Kamp János Szeged, Szász Hugó Szeged és még számosan.

A szegedi Lloyd választott bírósága.

— Fölirat a minisztériumhoz. —

(Saját tudósítónktól.) Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy a szegedi királyi törvényszék bírósága a szegedi Lloyd-társulat választott bíróságát egy pörös ügyből kifolyólag dezuvalta. A Szegedi hus- és vásárpénztár részvénytársaság ugyanis összes üzletfeleivel szemben pör esetén ki szokta kötni a Lloyd-társulat választott bíróságának illetékességét. Legutóbb azonban egy pörös ügyben a másik fél megtagadta a bíró megnevezését és Weisz Gyula dr ügyvéd útján a szegedi királyi törvényszék elé vitte a dolgot.

Természetes, hogy a Szegedi Hus- és Vásárpénztár megmaradt az álláspontjánál. Viszont a szegedi királyi törvényszék polgári tanácsa is a valóságnak megfelelően jelentette ki, hogy a Lloyd-társulat választott bíróságának illetékességét az igazságügyminiszter nem ismerte el, mert ha elismerte volna, úgy föltétlenül értesítette volna erről a szegedi királyi ítélőtábla elnökségét, amelynek felügyeleti jogot kellene gyakorolnia a választott bíróság fölött.

A komplikációt csakis az idézte elő, hogy a kereskedelmi miniszter annak idején nem az igazságügyminiszterre leegyeztetve hagyta jóvá a választott bíróság hatályát életbe léptető alapszabályokat. Amikor a Lloyd-társulat alapszabálymódosításait Szeged város tanácsa a minisztériumhoz fölterjeszte,

(Hosszu, pillanatokig tartó némaság, amelyben nem hallatszik más, csak a László gyötrelmes, ijesztő sirása.)

Klára (egész testében fölegyenesedve, szinte megkövülten áll, aztán egyszerre hirtelen lehajol Lászlóhoz és vállon ragadva, hirtelen megrázza): Én megszerzem!

László (mintha villanyütés érte volna, hirtelen fölemelkedik egy kicsit. Kitágult, véres szemekkel mered rá Klárára és csaknem sipolva, élesen vág ki a hangja): Te?! . . . Te megszerzed? Te?! . . . (fől akar ugrani) Te meg . . .? (hirtelen újra elernyed és visszaroskad. A hangja sívár, halálosan fáradt) . . . Husz ezer . . .! Husz . . . ezer!

Klára (ismét megrázza; csaknem őrjöng): Megszerzem! Megszerzem! Hallod?! Megszerzem!

László (teljesen magánkívül fölpattan): Megszerzed?! Megszer . . .?! Ez . . . ez a menekülés! Az élet! Az élet!

Klára (lihegve): Igen! Siess! A pénzt! Én! László (egyszerre kirántja az óráját. Majdnem háborodottan fölordít): Késő! Késő!

Klára: Nem késő! Nem! Menj! Fuss! Mond, hogy várjon! Várjon! (Eltaszítja).

László (vakon ide-oda futkos a kalapja után. Végre Klára a kezébe adja. Durván elkapja, a fejébe nyomja és elrohan. Az ajtó döngve bevágódik utána).

Klára (a szín közepén egyedül marad, óriási belső izgalmakkal küzdve).

(Pillanatokig tartó, a szokottnál is hosszabb, nagyobb szünet).

tette, onnan a következő értesítés érkezett vissza:

88100/907. sz. IV.

Szeged szabad királyi város Tanácsának!

Hivatkozással folyó évi április 22-én 12800. szám alatt a magyar királyi belügyminiszter urhoz intézett és általa illetékes intézkedés végett hozzám áttett fölterjesztésére értesitem a város Tanácsát, hogy a szegedi Lloyd-társulat ez évi február 10-én tartott közgyűlésében elhatározott alapszabály módosításokat a magyar királyi belügy- és igazságügyminiszter urakkal egyetértőleg jelenlegi alakjukban kormányhatósági jóváhagyásra alkalmasnak nem találtam és az alapszabályok előterjesztett új szövege ellen a következő észrevételeim vannak: . . .

A szegedi Lloyd-társulat ezután a leirat után tartott közgyűlésében a miniszter észrevételeinek teljes mértékben eleget tett, mire a miniszter intenciói szerint megváltoztatott alapszabály-módosításokat újra fölterjesztették. Nemsokára aztán a kereskedelmi minisztériumból a következő jóváhagyás érkezett le:

Kereskedelemügyi magyar királyi miniszter.

44614. IV/3. 1908. szám.

Jóváhagyom azzal, hogy az alapszabályok függelékét képező „választott bíróság előtti pörös eljárási szabályok” 16. szakaszának első sorában a „megbízott” szó helyébe a „meghatalmazott” szó, e szakasz második sorában pedig a „képviselővel” szó helyébe a „meghatalmazottal” szó teendő, továbbá, hogy a 20. szakasz k) pontja helyett a következő rendelkezés veendő föl: „ha a választott bírósági eljárás megindításának nem volna helye, vagy az ítélet azon idő után hozatott, amidőn a választott bírósági szerződés a jelen szabályzat 37. szakasza szerint már hatályát veszítette”.

Budapest, 1908 június 15-én.

A miniszter megbízásából

Lers Vilmos,

miniszteri tanácsos.

A kereskedelmi miniszter tehát elismerte, hogy a szegedi Lloyd-társulatnak választott bírósága van. Ugy látszik azonban, hogy a kereskedelmi miniszter a jóváhagyást nem az igazságügyminiszterrel egyetértelműleg eszközölte, helyesebben a kereskedelmi minisztérium a módosított alapszabályokat jegyzés végett elfelejtette áttenni az igazságügyminisztériumhoz. Így történhetett meg aztán az, hogy az igazságügyminisztérium nem jelölte ki a szegedi tábla elnökségét, mint felügyeleti hatóságot a Lloyd-társulat választott bírósága fölé. A Lloyd-vezetősége utánajárt a dolognak a szegedi táblán, de ott azt a választ kapta, hogy az igazságügyminisztérium semmiféle értesítést nem küldött.

Mindamellett bizonyos, hogy a Lloyd-társulat választott bírósága jogérvényes. Hiányzik ugyan a kereskedelmi miniszter jóváhagyásából az igazságügyminiszter egyetértése, de hogy ez utólag pótolhassék, az iránt a Lloyd-társulat már a közeli napokban föliratot intéz a minisztériumhoz.

Fegyveres ekspedíció Marokkóban.

Párisból jelentik: Háromezer lázadó berber délkelet felől megtámadta Fez városát. A kormány a madridi kabinettel egyetértőleg elhatározta, hogy együttesen küld ekspedíciót Spanyolország és Franciaország Marokkóba, ha a szultán veszedelemben forogna, vagy az európai alattvalókat fenyegetnék a lázadók. Fezből érkezett távirat szerint a lázadó Aityonssz törzs behatolt az erődtímenyek közelében levő kertekbe, ami pánikot okozott a Babfetoubsskapu környékének lakossága között. A támadást visszaverték.

A mexikói forradalom. Maxcalából Newyorkon keresztül érkezett jelentések szerint

William tábornokot, aki ezelőtt az Egyesült Államok hadseregéhez tartozott, nyolcvan amerikaiból álló csapattal együtt megerősített állásban 500 főnyi szövetségi csapat, melynek egy gépfegyvere is volt, megtámadta. A szövetségi csapatok megsemmisítő vereséget szenvedtek. Alig husz ember menekült el. William tábornok életveszélyesen megsebesült.

A bécsi tanácskozás.

— Megegyezés a védőreformról. —

(Bécsi munkatársunktól.) Héderváry gróf miniszterelnök és Hazai Samu honvédelmi miniszter vasárnap délután Bécsbe érkezett s hétfőn délelőtt fontos tanácskozást folytatott Bienerth báró osztrák miniszterelnökkel és Georgi osztrák landwehrminiszterrel. Ezen a tanácskozáson a katonai büntető pörrendtartásról és a véderőtörvény dolgában még fennmaradt utolsó differenciákról és arról volt szó, vajjon ezeket a törvényjavaslatokat a magyar országgyűlés elé terjeszték-e, még mielőtt az osztrák képviselőház újra együtt lesz.

Most végre, számtalan konferencia után, ugylátszik, megtalálták a kivezető utat. A nyelvkezdést ugyanis következőképpen oldották meg: a német szolgálati nyelvet alkalmazni fogják mindazokban a büntető ügyekben, amelyeknél a vádlott a német nyelvet érti, a magyar államnyelvet pedig csakis azokban az esetekben, amikor a vádlott csak magyarul tud és a német nyelvet egyáltalában nem érti. Ha a vádlott nem érti sem a német szolgálati nyelvet, sem pedig a magyar államnyelvet, akkor a katonai bíróság tolmácsot fog alkalmazni, egyébként pedig a tárgyalás folyamán német szolgálati nyelvet fogja használni. A magyar államnyelv területe magába fogja ölelni mindazokat a magyar állampolgárokat, akik csak a magyar nyelvet értik s ennél fogva a magyar államnak igen nagy területére fog kiterjedni. Ha a megegyezés ezen az alapon létrejönne, akkor a magyar államnyelv nagy területen érvényesülne és a taktikai kérdésekben könnyen lehetne a megegyezést biztosítani.

A kormány a véderőtörvény dolgában teljesen megegyezett és a törvényjavaslat az utolsó betűig elkészült. A király kedden kihallgatáson fogadja Héderváry grófot és Bienerth bárót, amiből azt következtetik, hogy a katonai büntető pörrendtartásnak még függő kérdéseiben a döntés legközelebb várható. A két kormány abban állapodott meg, hogy a magyar kormány az országgyűlés elé terjeszti a véderőről és a katonai büntető pörrendtartásról szóló javaslatokat, míg ellenben Ausztriában csak őszkor kerülne e két törvényjavaslat tárgyalására a sor.

Bécs, április 10.

Héderváry Károly gróf miniszterelnök és Hazai Samu honvédelmi miniszter vasárnap délelőtt kilenc órakor Bárczy István dr titkár kíséretében Bécsbe utazott. A miniszterek egy óras késéssel, délután negyednégy órakor érkeztek meg Bécsbe. Utközben a szalonkocsi közelében lévő egyik kocsis tengelye áttűzesedett és Bruknál le kellett kapcsolni; ez okozta a késést. Héderváry gróf és Hazai miniszter Bécsbe érkezve, az állomásról egyenesen a Sacher-szállóba hajtatott ebédre, onnan pedig a magyar házba ment. Vasárnap semmiféle tanácskozás nem volt. A miniszterelnök részt vett a német trónörökös pár tiszteletére rendezett udvari ünnepeken; az estén alkalma volt a trónörökös-párnak bemutatkozni, akik a miniszterelnökkel hosszabb ideig társalogtak. A miniszterelnök mostani bécsi időzése alatt tanácskozni fog Bienerth báró osztrák miniszterelnökkel s külön kihallgatáson jelenik meg őfelségénél. A kihallgatás valószínűleg kedden lesz. A miniszterelnök bécsi tartózkodását két-három napra tervezi. Illetékes helyen azt közlik, hogy a két